

**SCIENTIA
VINCES** Platform

РЕЗЮМЕ

Стратегічного та інвестиційного плану розвитку ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти»

2021

Резюме Стратегічного та інвестиційного плану розвитку ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти» підготовлено Аналітичним центром ГО «СВ-Платформа» в межах діяльності Програми ООН із відновлення та розбудови миру за фінансової підтримки Європейського Союзу.

Думки, погляди та вислови, викладені в цій публікації, належать авторам і не обов'язково відображають офіційну позицію Програми ООН із відновлення та розбудови миру або Європейського Союзу. Будь-яку частину дослідження не можна відтворити або використати в жодний спосіб без відповідного посилання на першоджерело і Програму ООН із відновлення та розбудови миру. Повне відтворення тексту дослідження в будь-якій формі можливе лише з письмової згоди Програми ООН із відновлення та розбудови миру.

Програму ООН із відновлення та розбудови миру реалізують чотири агентства ООН: Програма розвитку ООН (ПРООН), Структура ООН з питань гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок (ООН Жінки), Фонд ООН у галузі народонаселення (UNFPA) і Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО).

Програму підтримують дванадцять міжнародних партнерів: Європейський Союз (ЄС), Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), Посольство США в Україні, а також уряди Данії, Канади, Нідерландів, Німеччини, Норвегії, Польщі, Швейцарії, Швеції та Японії.

Автор: Олександра Бородієнко, експертка, Аналітичний центр ГО «СВ-Платформа»

РЕЗЮМЕ

Стратегічного та інвестиційного плану розвитку ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти»

Концептуальні положення та методологія

Стратегічний та інвестиційний план розвитку ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти» – це довгостроковий, перспективний, комплексний план діяльності закладу, який інтегрує бачення, місію, вектори, цілі розвитку і завдання для їхньої реалізації.

У процесі його розроблення експертами враховувалися концептуальні положення затвердженої Кабінетом Міністрів України «Стратегії розвитку професійно-технічної освіти на період до 2023 року»¹, Концепції «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта на період до 2027 року»², Указу Президента України «Про пріоритетні заходи щодо розвитку професійної (професійно-технічної) освіти»³, проекту «Концепції державної цільової соціальної програми професійної (професійно-технічної) освіти на 2022-2027 роки», аналітичні дослідження системи професійно-технічної освіти та ринку праці Донецької області, аналітичний звіт «Комплексний аналіз системи професійно-технічної освіти в Донецькій області та її відповідності потребам регіонального ринку праці»⁴, Стратегія розвитку Донецької області на період до 2027 року⁵ та Стратегії розвитку Бахмутської ОТГ на період до 2027 року⁶. Термін реалізації Стратегічного та інвестиційного плану – 2021-2027 роки.

Первинними матеріалами для його підготовки стали статистичні показники розвитку закладу, результати стратегічної сесії, яка була проведена в центрі із залученням ключових стейкхолдерів (представників органів місцевого самоврядування, керівництва та педагогічних працівників закладу), анкетування учасників освітнього процесу (керівників, педагогічних працівників та здобувачів), роботодавців Донецької області та роботодавців, які безпосередньо співпрацюють із ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти».

Використання зазначених підходів і методів дозволило схарактеризувати розвиток закладу, оцінити його місце на ринку освітніх послуг регіону, рівень взаємодії зі службою зайнятості та роботодавцями, визначити ключові проблеми, сформулювати сучасне бачення, стратегічні та операційні цілі розвитку закладу, розробити інвестиційний план їхньої реалізації.

Стратегічний аналіз розвитку ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти» та його місце на ринку освітніх послуг Донецької області

Державний навчальний заклад «Бахмутський центр професійно-технічної освіти» є підпорядкованим Міністерству освіти і науки України багатопрофільним державним закладом третього (вищого) рівня професійної (професійно-технічної) освіти, що забезпечує реалізацію права громадян на здобуття високого рівня робітничих кваліфікацій з одночасним здобуттям профільної середньої освіти.

ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти» є правонаступником майна, прав та обов'язків Державного навчального закладу «Артемівський професійний ліцей», Дебальцевського професійно-технічного училища, Часів-Ярського професійно-технічного училища, Соледарського професійного ліцею. Заклад має 13 ліцензій на право надання освітніх послуг, які охоплюють первинну професійну підготовку, підвищення кваліфікації робітників, професійно-технічне навчання. Заклад має потенціал щодо здійснення освітньої діяльності у рамках ліцензійного обсягу 525 осіб (за різними напрямками і професіями). Професіями з найбільшим ліцензійним обсягом є «7212 Електрозварник ручного зварювання», «7122 Муляр», «7141 Маляр», «7141 Маляр, 7133 Штукатур», «7436 Швачка» (по 90 осіб відповідно). У закладі з 2013 року здійснюють підготовку здобувачів освіти, яких було прийнято

¹ <https://www.kmu.gov.ua/news/kolegiya-mon-shvalila-strategiyu-rozvitku-profesijno-tehnichnoi-osviti-do-2023-roku>

² <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2019-%D1%80#Text>

³ <https://www.president.gov.ua/documents/1302021-38149>

⁴ <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/recovery-and-peacebuilding/analysis-of-the-vocational-education-and-training-system-in-done.html>

⁵ <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2020/04/doneczka-strategiya-rozvytku-doneczkoyi-oblasti-na-period-do-2027-roku.pdf>

⁶ <http://artemrada.gov.ua/26555>

зі спеціальних закладів освіти і які мають фізичні та розумові вади. Навчання відбувається за професіями «Маляр» та «Муляр». Планом набору щороку передбачається орієнтовно 24 особи цієї категорії, які навчаються в закладі протягом 2 років.

У 2017 році на базі закладу було створено Навчально-практичний центр із професії «Швачка. Кравець. Закрійник». У 2018 році з підприємствами м. Бахмут було підписано договори з реалізації елементів дуальної форми навчання з професій «Швачка», «Електрогазозварник. Електрозварник на автоматичних та напівавтоматичних машинах», «Електромонтер із ремонту та обслуговування електроустаткування».

Загальна кількість здобувачів професійно-технічної освіти в Державному навчальному закладі «Бахмутський центр професійно-технічної освіти» у 2020 році становила 452 особи. За останні п'ять років контингент здобувачів мав тенденцію до збільшення. Заклад не виконує план прийому учнів (у середньому недовиконання плану прийому становить 22%). Більшість абітурієнтів свідомо обрали для навчання саме цей заклад, однак майже 30% контингенту стали здобувачами в результаті або випадкового збігу обставин, або географічної близькості закладу до місця їхнього проживання. Державне та регіональне замовлення центр також не виконує (недовиконання в середньому становить 32%). Низьким є рівень працевлаштування випускників; майже третина від загальної кількості випускників та п'ята частина тих, які навчалися за договорами з роботодавцями, не працевлаштувалися. Низькою також є питома вага випускників, які працевлаштувалися за фахом (орієнтовно половина).

Первинна професійна підготовка, професійно-технічне навчання та перепідготовка робітничих кадрів у ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти» за останні п'ять років ведеться за сімома напрямками економічної діяльності (загальні професії електротехнічного виробництва, громадське харчування, будівельні, монтажні і ремонтно-будівельні роботи, швейне виробництво, загальні професії для всіх галузей економіки, гірничовидобувна промисловість, торгівельно-комерційна діяльність) (рис.1) та тринадцятьма окремими й комбінованими професіями. Найбільша кількість здобувачів навчається за професією «5122 Кухар. 7412 Кондитер», причому рівень набору на цю професію має стійку тенденцію до зростання. Відносно велика кількість здобувачів проходить підготовку за професіями «7212 Електрогазозварник. 7212 Електрозварник на автоматичних та напівавтоматичних машинах», «7436 Швачка», «7241 Електромонтер із ремонту та обслуговування електроустаткування. 7212 Електрозварник ручного зварювання» та «7241 Електрослюсар (слюсар) черговий та з ремонту устаткування 7212 Електрозварник ручного зварювання». Набір абітурієнтів за професіями «7241 Електромонтер із ремонту та обслуговування електроустаткування. 7212 Електрозварник ручного зварювання» та «7241 Електрослюсар (слюсар) черговий та з ремонту устаткування 7212 Електрозварник ручного зварювання» за останні три роки зріс майже вдвічі. Освітній профіль закладу змінився у бік зростання контингенту здобувачів, які навчаються на менш технічно-складних професіях. Слід констатувати, що в окремих випадках набір здобувачів здійснюється не стільки з урахуванням потреб регіонального ринку праці, скільки з урахуванням прагнення випускників шкіл здобути певну професію. Через відсутність належного рівня комунікації з міським та обласним центрами зайнятості заклад не здійснює освітню діяльність (перенавчання / підвищення кваліфікації) з дорослим населенням.

Головними замовниками робітничих кадрів є: ТОВ «Завод кольорових металів», ПрАТ «Машинобудівельний завод «ВІСТЕК», ПАТ «Часівоярський вогнетривкий комбінат», ПП «МехТехСервіс», ТОВ «БАХМУТ-ХЛІБ», ТОВ «Школярик», ресторан «Біблас», ПОТ «Бахмутське виробниче підприємство УТОГ», Комунальне підприємство «Бахмутська житлова управляюча компанія», ТОВ ТБК «Схід».

Трудовий колектив закладу налічує 129 осіб, у т.ч. 32 викладачі та 21 майстер

виробничого навчання, із-поміж яких є певна частка спеціалістів I-II категорій та викладачів-методистів (рис. 2). У той же час 58,5% педагогічних працівників не мають категорії. Вікова структура викладачів і майстрів виробничого навчання є досить збалансованою. Основна частина педагогічних працівників перебуває в зрілому, працездатному віці і має значний досвід викладацької роботи. У гендерній структурі педагогічних працівників переважають жінки, частка яких становить приблизно 63 %.

Навчальна площа будівель ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти» становить 6789 м². Проектна потужність навчального корпусу становить 1440 здобувачів освіти. Згідно з графіком навчального процесу теоретичну підготовку водночас проходять 270 здобувачів освіти, тому фактична і корисна площа на 1 здобувача освіти становить 17,8 м². У закладі функціонує 18 кабінетів теоретичних та спецдисциплін. Загалом процес підготовки кваліфікованих робітників за всіма професіями характеризується достатнім рівнем забезпеченості матеріально-технічною базою. Однак, у ряді випадків достатньо високим є рівень зношеності основного обладнання та комп'ютерної техніки. Особливо низькими є ці показники за професіями «7241 Електромонтер із ремонту та обслуговування електроустаткування» (50% зношеності основного обладнання та 10% зношеності комп'ютерної техніки) та «7212 Електрогазозварник, 7212 Електрозварник на автоматичних та напівавтоматичних машинах» (30 і 10% відповідно). Найбільш сприятливою є ситуація із забезпечення новітнім обладнанням та комп'ютерною технікою для професій «5122 Кухар 7412 Кондитер» і «7436 Швачка». Огляд приміщень засвідчив необхідність суттєвого оновлення матеріально-технічної бази, здійснення ремонту приміщень, поліпшення санітарно-гігієнічних умов навчання та проживання учнів. Для закладу характерною є невідповідність між проектною потужністю будівель та приміщень та фактичними обсягами підготовки робітничих кадрів. Існує також потреба в інвентаризації приміщень та будівель закладу з метою оптимізації витрат на їхнє утримання.

В останні роки матеріально-технічна база в ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти» покращилася. Так, у процесі створення Навчально-практичного центру з професії «Швачка. Кравець. Закрійник» було придбано нове обладнання. Закупівля обладнання здійснювалася за рахунок коштів державного бюджету (винятком є закупівля розкрійного столу, яка здійснювалася за кошти фізичних та юридичних осіб). Окрім того, заклад, у рамках оснащення груп з особливими освітніми потребами, отримав п'ять інтерактивних комплексів. У 2019-2020 навчальному році було оновлено новим обладнанням зварювальну майстерню, придбано нові зварювальні столи та інше обладнання. У 2020 році було придбано будівельне рихтування та професійні кухонні столи. Наразі реалізується проєкт ПРООН «Капітальний ремонт внутрішніх приміщень», яким передбачається здійснення ремонту будівель та приміщень (реконструкція стін, заміна вікон, ремонт покрівлі учбового корпусу та майстерень, ремонт спортивної зали, поточний ремонт підлоги коридорів учбового корпусу, ремонт спортивної зали, ремонт актові зали), закупівля меблів та обладнання для майстерні кулінарів.

Функціонуючи на ринку освітніх послуг Донецької області, ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти» має певний рівень співпраці з роботодавцями. Водночас комунікація з обласним і Бахмутським міським центрами зайнятості та органами місцевого самоврядування практично відсутня. Роботодавці невдоволені якістю підготовки кадрів у закладі, оскільки навчання проводиться на застарілому обладнанні, а тому випускники не можуть відразу приступити до роботи на підприємствах. При цьому роботодавці не готові інвестувати в розвиток закладу, запроваджувати дуальну форму здобуття освіти. Лише з трьох професій – «Швачка», «Електрогазозварник. Електрозварник на автоматичних та напівавтоматичних машинах», «Електромонтер з ремонту на обслуговування електроустаткування» – запроваджено елементи дуальної форми навчання.

Із-поміж професій, за якими ведеться первинна професійна підготовка у ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти», є такі, які створюють для закладу унікальні конкурентні переваги. Так, центр є єдиним у Донецькій області, у якому здійснюється підготовка майбутніх кваліфікованих робітників за професією «Машиніст екскаватора». Враховуючи активні роботи із відновлення інфраструктури регіону, підготовка за цією професією може бути достатньо затребуваною (у тому числі за умови активної профорієнтаційної роботи). З іншого боку, за рядом професій («Електрозварник ручного зварювання», «Слюсар-ремонтник», «Електрогазозварник», «Слюсар із ремонту колісних транспортних засобів», «Електрозварник на автоматичних та напівавтоматичних машинах», «Електромонтер із ремонту та обслуговування електроустаткування», «Маляр», «Муляр», «Кухар», «Кондитер», «Продавець продовольчих товарів», «Продавець непродовольчих товарів», «Оператор комп'ютерного набору», «Швачка») заклад знаходиться в достатньо потужному конкурентному середовищі. За рядом професій («Маляр», «Муляр», «Кухар», «Кондитер») прямими конкурентами є заклади, для яких підготовка за вказаними професіями є профільною (наприклад, Державний навчальний заклад «Міжрегіональне вище професійне будівельне училище м. Краматорська», Костянтинівський професійний будівельний ліцей – для професій «Муляр», «Маляр»; Державний навчальний заклад «Краматорське вище професійне торгово-кулінарне училище» – для професій «Кухар», «Кондитер»).

Наразі ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти» є типовим закладом П(ПТ)О регіону, який, з одного боку, має багаторічний досвід і практику підготовки кадрів для різних секторів економіки, певні конкурентні переваги, з іншого – вирізняється низкою проблем та негативних тенденцій розвитку (табл. 1). У загальному рейтингу неаграрних закладів П(ПТ)О Донецької області за оцінюванням експертів він посідає 24 місце із 32 установ⁷.

Табл. 1. SWOT-аналіз ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти»

Сильні сторони	Слабкі сторони
Наявність ліцензій на підготовку робітничих кадрів із 13 відокремлених та інтегрованих професій, значні ліцензійні обсяги та підготовку робітничих кадрів	Незначна кількість здобувачів, низький рівень загального працевлаштування та працевлаштування за здобутою професією
Здійснення первинної професійної підготовки робітників високого рівня кваліфікації з технологічно складних, наукоємних професій	Стабільне невиконання закладом плану прийому учнів
Створення нової майстерні, ремонт приміщення та придбання нового обладнання для майстерні з професій «Бармен» та «Офіціант»	Застаріла матеріально-технічна база, низька ефективність використання обладнання навчально-практичного центру

7

<https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/recovery-and-peacebuilding/regional-strategy-of-reforming-the-vocational-education-Donetsk-oblast.html#:~:text=%D0%A0%D0%B5%D0%B3%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D1%80%D0%B5%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B8%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B5%D1%81%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8%20%D0%B2%20%D0%94%D0%BE%D0%BD%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D1%96%D0%B9%20%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%96,-1%20%D0%BB%D0%B8%D0%BF.&text=%D0%A6%D0%B5%20%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%2C%20%D1%8F%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D0%BC%D0%B0%D1%94.%D0%B7%D0%B0%D1%85%D0%BE%D0%B4%D1%96%D0%B2%20%D1%96%20%D0%BC%D0%B5%D1%85%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%BC%D1%96%D0%B2%20%D1%97%D1%97%20%D1%80%D0%B5%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F>

Наявність гуртожитку, спортивної зали	Недостатній рівень співпраці з роботодавцями, низький рівень взаємодії з міським центром зайнятості та органами місцевого самоврядування
Тенденція до зростання контингенту здобувачів	Відсутність перепідготовки / підвищення кваліфікації дорослого населення
Наявність Навчально-практичного центру з професії «Швачка. Кравець. Закрійник», який має сучасну матеріально-технічну базу	Патерналістські настрої педагогічних працівників
Значна частка педагогічних працівників віком до 35 років	Висока частка викладачів і майстрів старшого віку
	Відсутність альтернативних джерел фінансування закладу (окрім допомоги, наданої ПРООН)
	Невідповідність між проєктною потужністю будівель та приміщень і фактичними обсягами підготовки робітничих кадрів
	Низький рівень задоволеності роботодавців якістю підготовки випускників закладу
Можливості	Загрози
Отримання ліцензії на підготовку робітничих кадрів для професій «Кухар молекулярної кухні» та «Офіціант-бармен»	Зменшення контингенту здобувачів, падіння попиту на ринку праці на професії, за якими заклад здійснює підготовку кадрів
Створення навчально-практичного центру для спеціальності «Кухар», «Кухар молекулярної кухні»	Погіршення економічної ситуації в регіоні та територіальній громаді
Розширення переліку професій, на яких запроваджено елементи дуальної форми навчання	Збереження низької привабливості професійно-технічної освіти для випускників загальноосвітніх навчальних закладів
Оновлення освітніх і професійних стандартів	Продовження збройного конфлікту в регіоні
Розширення співпраці з роботодавцями, поновлення співпраці з центром зайнятості у сфері перепідготовки незайнятого населення, створення наглядової ради, розвиток публічно-приватного партнерства	Низька зацікавленість роботодавців у працевлаштуванні випускників закладу.
Осучаснення освітніх програм, реформування системи підвищення кваліфікації та стажування майстрів виробничого навчання	
Залучення альтернативних джерел фінансування закладу	
Покращення матеріально-технічної бази, придбання обладнання для майстерні «Бармен. Офіціант», кабінетів спецдисциплін «Устаткування підприємства харчування» та «Організація виробництва», майстерні «Малляр-штукатур», «Електромонтер»; придбання комп'ютерної техніки для кабінету «Будова та ремонт КТЗ»; здійснення поточного ремонту навчально-практичного центру будівельних професій («Малляр», «Муляр»); реконструкція навчально-практичного центру з професії «Слюсар із ремонту колісних транспортних засобів»; придбання обладнання для навчально-практичного центру з професії «Слюсар із ремонту колісних транспортних засобів»	

Стратегічне бачення, стратегічні, операційні цілі та завдання розвитку ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти»

Визначення стратегічного бачення та перспективної траєкторії розвитку закладу базувалося на результатах SWOT-аналізу, стратегічної сесії, опитування учасників освітнього процесу та роботодавців, а також із врахуванням низки особливостей соціально-економічного розвитку регіону, м. Бахмут та системи П(ПТ)О, зокрема:

- трансформації структури економіки Донецької області від початку збройного конфлікту 2014 року, що зумовила зміну структури зайнятості населення регіону, визначила особливості попиту на робітничі кадри;
- скорочення частки корпоративного сектора в економіці регіону та міста, призупинення діяльності потужних підприємств, які були головними роботодавцями для випускників ліцею;
- оновлення технологічних процесів та обладнання в реальному секторі економіки та в закладах сфери послуг;
- зростання вимог роботодавців до якості підготовки випускників ліцею, до їхніх професійних компетентностей;
- потреби у зміні філософії навчання, переході від стратегії викладання до стратегії навчання, формування базових компетентностей;
- формування гнучких підходів до термінів, програм навчання різних категорій населення, у т.ч. соціально вразливих категорій громадян;
- концептуального усвідомлення необхідності розвитку комерційної діяльності закладів П(ПТ)О шляхом надання додаткових освітніх та інших послуг, виробництва й реалізації товарів;
- відсутності моніторингу та достовірних даних щодо потреб у кваліфікованих кадрах на ринку праці в розрізі окремих професій;
- визнання проблеми низького рівня престижності професійної (професійно-технічної) освіти та негативного іміджу її закладів на ринку освітніх послуг, недостатнє розуміння її ролі в економічному розвитку регіону, громади та самореалізації особистості.

Зазначені підходи та обставини дозволили сформулювати стратегічне бачення закладу:
ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти»:

- є сучасним, конкурентоспроможним на ринку освітніх послуг м. Бахмут та регіону заклад П(ПТ)О, у якому створені належні умови для навчання та виховання кваліфікованих робітничих кадрів для сучасних і перспективних потреб економіки регіону (зокрема, високотехнологічних);

- є закладом, який характеризується високим рівнем фінансової, академічної, кадрової та організаційної автономії;

- є закладом, у якому створені умови для інтеграції професійної (професійно-технічної) освіти з ринком праці регіону та громадою м. Бахмут на засадах державно-приватного партнерства.

З урахуванням вищезазначеного в Стратегічному та інвестиційному плані розвитку ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти» було визначено три стратегічні та 14 операційних цілей (табл. 2), які конкретизовані у 80 завданнях та 125 індикаторах оцінювання їхнього виконання (що викладено у повній версії Стратегічного та інвестиційного плану розвитку ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти»).

Табл. 2. Структура стратегічних та операційних цілей

Стратегічні цілі	Операційні цілі
1. Зміцнити потенціал і посилити конкурентоспроможність ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти»	1.1. Оптимізувати та покращити інфраструктуру закладу
	1.2. Осучаснити матеріально-технічну базу закладу
	1.3. Забезпечити рівний доступ до професійної освіти для різних категорій населення
	1.4. Збільшити спроможність закладу надавати платні послуги
	1.5. Покращити імідж закладу та професійної освіти в цілому
	1.6. Розпочати проектну діяльність закладу
	1.7. Підвищити управлінську спроможність керівників закладу
2. Забезпечити високу якість надання освітніх послуг	2.1. Осучаснити зміст професійно-технічної освіти на засадах компетентнісного підходу
	2.2. Підвищити професійну спроможність колективу
	2.3. Покращити рівень цифровізації закладу та використання сучасних технологій у навчальному процесі
	2.4. Створити систему безперервного професійного розвитку викладачів та майстрів виробничого навчання
	3.1. Розширити партнерство закладу з роботодавцями регіону

3. Забезпечити ефективне партнерство закладу з роботодавцями та іншими заінтересованими сторонами	3.2. Забезпечити співпрацю з підрозділами Державної служби зайнятості та іншими заінтересованими сторонами
	3.3. Посилити спроможність закладу до співпраці з потенційними інвесторами

Стратегічна ціль 1. Зміцнити потенціал і посилити конкурентоспроможність ліцею. Необхідність зміцнення потенціалу закладу та посилення його конкурентоспроможності є найбільш пріоритетним вектором розвитку ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти» на період до 2027 року.

Робочий візит до центру, ознайомлення з його приміщеннями, навчальними кабінетами, майстернями показав, що інфраструктура закладу потребує не лише покращення, а й оптимізації. Попри достатню забезпеченість освітнього процесу навчальними кабінетами й майстернями, санітарно-гігієнічні умови перебування учнів у закладі потребують суттєвого покращення. Попри те, що в останні роки відбулось суттєве оновлення матеріально-технічної бази (зокрема, за рахунок створення Навчально-практичного центру з професії «Швачка. Кравець. Закрійник» та придбання нового обладнання) достатньо високим є рівень зношеності основного обладнання та комп'ютерної техніки (до 50% за окремими професіями).

Осучаснення матеріально-технічної бази включає широкий комплекс завдань, починаючи від придбання нового обладнання для лабораторій, комп'ютерної техніки і завершуючи ремонтами навчальних приміщень. П'ять із п'яти пріоритетних векторів розвитку закладу, які були визначені учасниками стратегічної сесії, стосуються проблематики матеріально-технічної бази. Про необхідність осучаснення матеріально-технічної бази, енергомодернізацію, забезпеченість комп'ютерною технікою зазначають у своїх відповідях педагогічні працівники, які брали участь в опитуванні учасників освітнього процесу. Зусилля варто сконцентрувати не тільки на поліпшенні санітарно-гігієнічних умов навчання та проживання здобувачів, а й на оснащення освітнього процесу новітнім устаткуванням та комп'ютерною технікою. Критично необхідним є здійснення поточного ремонту навчально-практичного центру будівельних професій («Маляр», «Муляр»), здійснення капітального ремонту та обладнання санітарно-гігієнічних умов для майстерні з професії «Маляр-штукатур», капітального ремонту спортивної зали, заміни вікон у майстерні автослюсарів, модернізації системи опалення, відновлення роботи їдальні.

Частина приміщень, майстерень, гуртожитку не використовується в освітньому процесі. Зокрема, проектна потужність навчальних корпусів становить 1440 здобувачів освіти, а фактично навчається лише 452 особи. Відтак, актуальним завданням є проведення інвентаризації приміщень, яка дасть можливість оптимізувати витрати на утримання інфраструктури, розробити пропозиції щодо комерційного використання вільних приміщень і територій.

Застаріла матеріально-технічна база, на якій проводиться навчання здобувачів, є причиною того, що випускники закладу не можуть відразу після завершення навчання приступити до роботи. Це ускладнює працевлаштування випускників та процес їхньої адаптації на робочому місці.

Попри те, що в останні 2-3 роки коштом обласного бюджету, донорськими організаціями надається допомога на придбання обладнання та здійснення ремонтів приміщень, це питання лишається актуальним. Наразі є потреба в придбанні обладнання для майстерні «Маляр-штукатур», спортивного інвентаря, комп'ютерної техніки для кабінету «Будова та ремонт КТЗ», ліцензійного програмного забезпечення, підручників із питань сучасних будівельних технологій, каталогів будівельних матеріалів, електродвигуна для майстерні електрослюсарів, мультимедійної техніки у навчальні аудиторії тощо. Поряд із зазначеними вище завданнями не менш актуальними в межах стратегічної цілі №1 є питання створення навчально-практичного центру з будівельних професій («Маляр», «Муляр»). Такі прагнення керівництва центру є цілком обґрунтованими, зважаючи на значний досвід підготовки кадрів із цього напрямку економічної діяльності та потреби регіонального ринку праці.

Створення безбар'єрного простору для здобувачів з особливими потребами є не менш актуальним завданням. Наразі приміщення закладу, які були збудовані в минулому столітті, не є пристосованими для доступу осіб з особливими потребами й потребують значних капіталовкладень. Винятком є наявність пандусу головного корпусу.

Сучасне бачення реформування системи П(ПТ)О включає не лише питання модернізації освітнього процесу, а й розширення потенціалу закладів у сфері комерціалізації освітніх та інших видів послуг. У цьому контексті актуальними для закладу є питання розширення можливостей його підрозділів для надання різних видів платних послуг, наприклад, залучення потенціалу навчально-практичного центру з професії «Швачка. Кравець. Закрійник».

Тісно пов'язане з цим завданням також питання посилення проектної діяльності. Наразі у закладу відсутній досвід реалізації проєктів, тому вкрай актуальним завданням є навчання персоналу, створення стимулів для тих працівників, які беруть участь у підготовці грантових заявок.

Актуальним для центру є питання покращення іміджу закладу та його випускників. Розв'язання цієї проблеми потребує комплексного підходу й реалізації низки завдань, зокрема осучаснення та урізноманітнення профорієнтаційної роботи, більш широкого використання сучасних інформаційних технологій для популяризації закладу та робітничих професій, запровадження іміджевої символіки тощо. Ця проблематика є важливою також з огляду на перспективи розвитку центру, формування контингенту його здобувачів. Заклад характеризується невисокою часткою здобувачів, які свідомо обрали певну професію; більш ніж половина здобувачів стали його учнями в результаті випадкового збігу обставин та географічної близькості закладу. Ефективно організована профорієнтаційна робота дозволить залучити більш умотивованих здобувачів.

Стратегічна ціль 2. Забезпечити високу якість надання освітніх послуг.

Важливість цієї стратегічної цілі зумовлена необхідністю оновлення структури, змісту навчального процесу відповідно до вимог сьогодення, до нових освітніх й професійних стандартів. Свідченням цього є аналіз відповідей учасників освітнього процесу, зокрема низький рівень задоволеності педагогічних працівників щодо якості професійних стандартів та пропозиції здобувачів щодо осучаснення змісту професійної освіти. Опитування роботодавців, які співпрацюють із закладом, засвідчило складність адаптації випускників центру до роботи на підприємствах, спричинену низкою причин, серед яких – зміст освіти, який не відповідає актуальним вимогам роботодавців. У рамках цієї стратегічної цілі важливими завданнями є оновлення навчальних, освітньо-професійних програм та розроблення освітніх програм за компетентностями, які забезпечать досягнення результатів освітньої діяльності учнів ЗП(ПТ)О у відповідності із вимогами роботодавців.

Важливим також є розширення переліку професій, де запроваджена дуальна форма навчання, а також ліцензування нових професій, які мають попит на регіональному та місцевому ринках праці (зокрема, за професіями «Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та механізмів», «Слюсар-електрик із ремонту устаткування на автомобільному транспорті», «Рихтувальник кузовів», «Верстатник широкого профілю», «Поліцейський», «Водій категорії СЕ», «Водій автокрану», «Візажист», «Фотограф», «Водій теплового»). Водночас заклад має провести ревізію чинних ліцензій, відмовитися від тих, які втратили свою актуальність.

Підвищення якості надання освітніх послуг не є можливим без посилення спроможності педагогічного колективу закладу та ефективності управління, зокрема, запровадження парадигми орієнтованого на результат управління. Це комплексна проблема, яка передбачає зміни підходів, структури та якості підвищення кваліфікації майстрів виробничого навчання, створення умов для їхньої участі в програмах міжнародних обмінів, залучення до роботи в закладі молодих кадрів, посилення мотивації педагогічних працівників до опанування новими навичками і компетентностями, зокрема у сфері реалізації дистанційного навчання. Важливо подолати інертність майстрів виробничого навчання, яких, як свідчать результати опитування, наразі влаштовує чинна система підвищення кваліфікації, хоча вона об'єктивно не відповідає вимогам сьогодення.

Переведення навчальних планів і програм на модульно-компетентнісну основу є відносно новим для педагогічних працівників закладу видом діяльності. Доречним у цьому контексті завданням є навчання окремих категорій працівників шляхом їхньої участі у відповідних тренінгах, які проводяться за сприяння міжнародних організацій.

Поглиблення управлінської спроможності керівників закладу також лишається актуальним завданням. Як показали результати анкетування, стратегічних сесій та бесід, керівництво закладу не є достатньо вмотивованим та орієнтованим на впровадження управлінських та педагогічних інновацій. Відтак, актуальним вбачається активізація діяльності

керівництва закладу у напрямі організації перенавчання дорослого населення на короткотермінових курсах, використання в комерційних цілях обладнання навчально-практичних центрів, підготовка грантових заявок тощо.

Потреба в посиленні рівня цифровізації закладу існує вже досить давно, однак пандемія COVID-19 і пов'язаний із нею перехід до дистанційного навчання максимально актуалізували цю проблему. Актуальним є питання забезпечення навчальних приміщень, кабінетів, майстерень, гуртожитку швидкісним інтернетом, створення в центрі платформи електронних засобів навчання, інформаційних «хмарних» ресурсів, розроблення онлайн-курсів із широким використанням інтерактивних технологій навчання. Важливим завданням також є забезпечення ефективного використання комп'ютерної техніки.

Стратегічна ціль 3. Забезпечити ефективне партнерство закладу з роботодавцями та іншими зацікавленими сторонами.

Активізація співпраці закладів П(ПТ)О з роботодавцями наразі є пріоритетним напрямом реформування системи професійно-технічної освіти як на загальнодержавному, так і на регіональному рівнях. Аналіз результатів опитування роботодавців засвідчив украї низький рівень їхньої задоволеності рівнем та якістю співпраці з ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти». Результати опитування учасників освітнього процесу також засвідчили превалювання традиційних форм співпраці з різними стейкхолдерами та формальний характер такої співпраці. Рівень взаємодії закладу з підприємствами, центром зайнятості, місцевими органами влади потребує поглиблення та впровадження інноваційних форм.

У цьому контексті найбільш актуальними стратегічними завданнями закладу є підписання нових угод із роботодавцями щодо запровадження дуальної форми навчання за всіма професіями, за якими ведеться підготовка, започаткування практики проходження стажування майстрів виробничого навчання на сучасному обладнанні роботодавців, розширення переліку підприємств для проходження здобувачами виробничої практики, активне залучення роботодавців до формування навчальних планів і програм, урахування їхніх вимог до професійних компетентностей випускників, залучення роботодавців до оцінювання якості освіти на різних етапах її здобуття. Інструментами розв'язання цієї проблеми є також створення наглядової ради закладу з активним залученням до її роботи роботодавців, а також співробітництво в рамках публічно-приватного партнерства.

Поглиблення потребує також співпраця закладу з Донецьким обласним та Бахмутським міським центрами зайнятості. Точками зростання такої співпраці мають стати питання перепідготовки / перенавчання / підвищення кваліфікації безробітних, соціально вразливих категорій населення на базі закладу, детальний аналіз спільно з центрами зайнятості особливостей ринку праці, об'єктивне визначення потреб регіону та міста у фахівцях різних професій, запровадження неперервного моніторингу працевлаштування випускників.

Активізація співпраці з органами місцевого самоврядування також належить до важливих стратегічних завдань ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти». У цьому виді діяльності потрібно проявляти ініціативу в питаннях отримання від органів місцевого самоврядування замовлень на виконання низки робіт і послуг на комерційних засадах, залучення представників органів місцевого самоврядування до роботи у складі наглядової ради закладу, до визначення переліку преференцій, які можна надати роботодавцям на місцевому рівні для стимулювання їхньої співпраці із закладом.

В умовах обмеженого фінансування та наявності низки проблем, які потребують розв'язання, нагальним завданням для закладу є посилення його спроможності щодо співпраці з потенційними інвесторами та участі в різноманітних грантових конкурсах. Конкуренція на ринку грантових проєктів, які оголошуються міжнародними організаціями та МОН України, є високою. Через це важливо навчити персонал закладу готувати якісні проєктні заявки, здійснювати їхній моніторинг та регулярно брати участь у відповідних конкурсах. Така діяльність розширить фінансові можливості центру, сприятиме його перетворенню на сучасну освітню установу, яка надає якісні послуги у сфері професійної (професійно-технічної) освіти.

Реалізація завдань Стратегічного та інвестиційного плану розвитку ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти» потребує відповідних фінансових ресурсів.

Інвестиційний план розвитку ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти»

Інвестиційний план розвитку ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти» передбачає: здійснення ремонту будівель та приміщень (реконструкція стін, заміна вікон, ремонт покрівлі учбового корпусу та майстерень, ремонт спортивної зали, поточний ремонт підлоги коридорів учбового корпусу, ремонт спортивної зали, ремонт актової зали); здійснення поточного ремонту навчально-практичного центру будівельних професій («Маляр», «Муляр»); реконструкцію навчально-практичного центру з професії «Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів»; обладнання сучасного спортивного майданчика; відновлення їдальні для учнів; обладнання окремих кабінетів (кабінету «Будова та ремонт КТЗ», кабінету інформатики); оновлення матеріально-технічної бази закладу, зокрема придбання комп'ютерної та оргтехніки, меблів, кухонного обладнання, обладнання для проведення практичного навчання за професіями «Кравець», «Бармен. Офіціант», «Електромонтер», «Маляр-штукатур», «Маляр», «Муляр».

Загальний обсяг інвестицій, необхідних для суттєвої модернізації матеріально-технічної бази підготовки майбутніх кваліфікованих робітників у закладі становить 17 969 495,10 грн. Левова частка інвестицій (13 286 806,00 грн) – здійснення ремонтних робіт корпусів закладу (табл.3). Програмою розвитку ООН виділяються кошти в еквіваленті 43 тисяч доларів США. Програмою також передбачається закупівля кулінарного обладнання, меблів із нержавіючої сталі, меблів та комп'ютерного устаткування.

Табл. 3. Обсяг фінансових ресурсів для розв'язання першочергових завдань із модернізації та розвитку закладу, грн

№ з/п	Найменування видів робіт	Загальний кошторис, грн	Терміни виконання
<i>Ремонт будівель, внутрішніх приміщень і навчальних кабінетів</i>			
1.	Проектно-кошторисна документація	262 056,00	2021 рік
2.	Реконструкція ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти»	12 400 000,00	2023-2024 роки
3.	Здійснення поточного ремонту навчально-практичного центру будівельних професій («Маляр», «Муляр»)	282 250,00	2022-2023 роки
4.	Здійснення поточного ремонту навчально-практичного центру з професії «Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів»	342 500,00	2022-2023 роки
	Загалом ремонтні роботи	13 286 806,00	
<i>Осучаснення матеріально-технічної бази</i>			
1.	Придбання кулінарного обладнання та меблів із нержавіючої сталі	464 200,00	2021 рік
2.	Придбання обладнання для навчально-практичного центру будівельних професій («Маляр», «Муляр»)	330 360,00	2022-2023 роки
3.	Придбання обладнання для навчально-практичного центру з професії «Слюсар із ремонту колісних транспортних засобів»	1 220 600,00	2022-2023 роки
4.	Обладнання сучасного спортивного майданчика	583 250,00	2022-2023 роки
5.	Відновлення їдальні	644 735,10	2021-2022 роки
6.	Обладнання окремих кабінетів (кабінету «Будова та ремонт КТЗ», кабінету інформатики) комп'ютерною технікою	494 430,00	2022-2023 роки
7.	Придбання комп'ютерної та оргтехніки	447 210,00	2022-2023 роки
8.	Придбання обладнання для проведення практичного навчання за професією «Кравець»	37 584,00	2022-2023 роки
9.	Придбання обладнання для проведення практичного навчання за професією «Бармен. Офіціант»	100 362,80	2022-2023 роки
10.	Придбання обладнання для проведення практичного навчання за професією «Електромонтер»	120 440,00	2022-2023 роки
11.	Придбання обладнання для проведення практичного навчання за професією «Маляр-штукатур»	97 982,00	2022-2023 роки

№ з/п	Найменування видів робіт	Загальний кошторис, грн	Терміни виконання
12.	Придбання спортивного інвентаря	24 074,00	2022-2023 роки
13.	Придбання обладнання для спецдисциплін «Устаткування підприємства харчування» та «Організація виробництва»	117 461,20	2022-2023 роки
	Загалом придбання обладнання	4 682 689,10	
	Разом	17 969 495,10	

Виконання завдань Стратегічного та інвестиційного плану розвитку ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти» здійснюватиметься упродовж двох етапів: 2021-2023 та 2024-2027 роки.

Упродовж першого етапу будуть реалізовані ті завдання, які дозволять створити належне підґрунтя для зміцнення його потенціалу та посилення конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг регіону: інвентаризація будівель і приміщень, документальне оформлення передачі цілісного майнового комплексу у спільну власність територіальної громади м. Бахмут, енергомодернізація закладу, часткове осучаснення матеріально-технічної бази, оновлення навчальних планів і програм на компетентнісній основі, запровадження дуальної форми навчання, активізація співпраці з

роботодавцями та центром зайнятості, створення наглядової ради, урізноманітнення форм профорієнтаційної роботи тощо.

На другому етапі будуть реалізовані завдання, які забезпечать перетворення центру на конкурентоспроможний, привабливий для навчання здобувачів заклад П(ПТ)О, який здійснює підготовку кадрів відповідно до сучасних потреб економіки регіону: завершення ремонтних робіт навчальних приміщень, майстерень, спортивної та соціально-побутової інфраструктури закладу, створення навчально-практичного центру, ліцензування нових професій, активізація діяльності у сфері навчання дорослого населення, розширення надання послуг на комерційній основі, реформування системи підвищення кваліфікації майстрів виробничого навчання, залучення до роботи в закладі молодих кадрів, активізація участі в конкурсах грантових проєктів тощо.

Дотримання етапності, черговості завдань, досягнення визначених індикаторів Стратегічного та інвестиційного плану розвитку ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти» здійснюватиметься Комітетом із впровадження на чолі з директором закладу. До складу Комітету увійдуть представники трудового колективу, департаменту освіти і науки Донецької обласної державної адміністрації, органів місцевого самоврядування, роботодавці та члени наглядової ради. Комітет із впровадження:

- контролює виконання завдань стратегії згідно із затвердженим планом;
- здійснює моніторинг досягнення визначених показників плану реалізації;
- вивчає політичні, економічні, культурні, технологічні, суспільні та інші зовнішні тенденції, визначає їхній вплив на процес розвитку закладу;
- формує пропозиції змін до цілей і завдань у разі необхідності;
- здійснює підготовку щорічних звітів про стан реалізації Стратегічного та інвестиційного плану розвитку.

Стратегічний та інвестиційний план розвитку ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти» має стати підґрунтям для посилення спроможності закладу щодо надання якісних освітніх послуг, підвищення конкурентоспроможності його випускників на регіональному ринку праці, перетворення закладу на сучасний, інтегрований із місцевим

підприємницьким середовищем освітній центр, де здійснюється підготовка кадрів з актуальних і перспективних професій.